

Časopis Listy z Karmelu, ktorý vydávajú bosí karmelitáni na Slovensku, uverejnil rozhovor so sr. Annou Sofiou, bosou karmelitánkou z Karmelu v Coimbre. Preberáme ho z ich webovej stránky bosikarmelitani.sk.

---

1. V roku 1925 sestra Lucia vstúpila do Kongregácie sestier sv. Doroty, avšak v roku 1948 vstúpila do vášho Karmelitánskeho kláštora v Coimbre. Rozprávala vám niekedy o dôvodoch tohto rozhodnutia?

Pri našich rozhovoroch bola sestra Lucia veľmi spontánna a otvorene nám porozprávala naozaj veľa o svojom živote, o udalostiach, ktoré prežila. Prirodzene, povedala nám aj o čase, keď bola v ráde sv. Doroty. Bolo to pre ňu obdobie osobného rastu a priazne. Tam dostala ľudské, sociálne a duchovné vzdelanie. Sestry od sv. Doroty mala veľmi rada a obdivovala ich, ale vedela, že toto nie je jej poslanie. Vstúpila do Kongregácie sv. Doroty, pretože v tom čase v Portugalsku v dôsledku politickej krízy neexistoval karmelitánsky kláštor a Luciu varovali, že pre svoje krehké zdravie nemôže vstúpiť ku karmelitánom v Španielsku.

Povedala nám, aj o tom napísala, že ju to ťahalo k životu v rozjímaní, odkedy sa 15. júna 1921 vo Fatime po siedmy raz zjavila Panna Mária. 3. októbra 1917 počas zázraku „tanca slnka“ videla s bratrancom Františkom a sesternicou Hyacintou Pannu Máriu Karmelskú a to bolo pre sestru Luciu znamenie, že pre ňu Boh vybral práve rád karmelitánov. Odmalička cítila potrebu utiahnuť sa pred davom ľudí, čo ju vyhľadávali vo dne v noci, a odovzdať sa väčšmi modlitbe, aby naplnila Fatimské poslanstvo, v ktorom sa žiada obrátenie, modlitba a obeta.

2. Aká bola sestra Lucia v bežnom živote?

Sestra Lucia bola žena plná života, duchom mladá a veselá. Bola veľmi skromná, ale takisto veľmi inteligentná, dokonale sa v nej snúbila detská nevinnosť s múdrosťou získanou vekom. Robila všetko pre to, aby medzi ostatnými sestrami nijako nevytrčala, nikdy nič pre seba nechcela, nikdy sa na nič nestážovala, vždy sestrám ochotne pomohla, s čím bolo treba. Bola veľmi šikovná v ručných prácach, robila bezchybne aj tie najpokornejšie práce v kuchyni, pri upratovaní či v záhrade, ale vedela aj dokonale vyšívať a šiť, no prijala i veľkú zodpovednosť ako poradkyňa, spisovateľka či pri riadení prác v kláštore. Bolo vidieť, že vo svojom vnútri rozjíma; aj pri práci sa vždy nachádzala v Božej prítomnosti, neuzatvárala sa do seba, ale zaujímala sa o všetkých, ktorí žiadali, najmä v listoch, aby sa za nich modlila. Rada sa zaujímala o všetko, čo sa deje vo svete, aby vo svojich modlitbách mohla Bohu predostrieť, čo svet potrebuje. Bola veľmi duchovná, no zároveň veľmi ľudská, bola si veľmi blízka s ľuďmi, s ktorými žila a s ktorými mala úzke vzťahy, či už to bola rodina alebo priatelia. Nevstúpila do kláštora, aby sa schovala pred svetom, ale aby sa mohla viac a lepšie modliť za to, čo ľudstvo potrebuje, preto mala všetkých stále vo svojom srdci a vo svojich

modlitbách.

3. Reformátorka Karmelu sv. Terézia z Avily prejavovala v mnohých situáciách zmysel pre humor. Mala ho aj vaša spolusestra Lucia? Môžete nám porozprávať o nejakých radostných príhodách s ňou?

Isteže! Sestra Lucia mala úžasný zmysel pre humor. Bola šťastná, vždy dobre naladená a vedela veľmi zábavne hovoriť o príhodách zo svojho života. Často nám rozprávala v čase na zábavu a odpočinok, kedy sa všetky zídeme a do vôle porozprávame, a veru nás vedela rozosmiať!

Napríklad príhodami z detstva, ešte pred zjaveniami Panny Márie. Mala detstvo ako každé iné dieťa. Veľmi sa jej páčilo, ako kuriatka cupkali za mamou sliepku po dvore u nich doma. Raz si jedno zobrala, že sa s ním pohrá, ale sliepke sa to vôbec nepáčilo a nahnevane sa za ňou rozbehla. Lucia utekala, sliepka čoraz zúrivejšie kotkodákala a Lucia nechápala, čo sa deje, veď neurobila nič zlé, len sa chcela hrať s kuriatkom. Pevne ho držala v rukách a kričala: „Mama, pomoc, sliepka ma chce zožrať!“

Potom rozprávala, ako už bola v Španielsku v ráde sv. Doroty, no ľudia rýchlo zistili, kde je, začali ju vyhľadávať a chceli sa s ňou zhovárať alebo sa jej vypytovať. Ona však chcela žiť nenápadne, normálne, a tak sa im vyhýbala, ako sa dalo. Viackrát sa stalo, že musela vyjsť z kláštora niečo vybaviť či nakúpiť a zaraz sa objavili skupinky ľudí, čo ju hľadali. Keďže jej fotografia nebola veľmi rozšírená, nevedeli, ako vlastne vyzerá, ale len čo zbadali sestru od sv. Doroty, už sa aj vyzvedali: „Neviete, kde býva sestra Lucia?“ A ona im odpovedala: „Áno, viem, v tamtom dome...“ Pýtali sa ďalej: „A aká je?“ - a ona bez zaváhania odvetila: „Sestrička, presne ako ja!“ Ľudia však nedali pokoj: „A nevíete, či je tam teraz?“ Lucia odpovedala: „Práve teraz tam nie je, ale zabúchajte na dvere, ak chcete!“ Neprezradila im, kto je, a išla si pokojne po svojom. Až keď ľudia prišli do kláštora, zistili, s kým sa to práve vonku bavili!

4. Vracala sa sestra Lucia vo svojich rozhovoroch s vami k zjaveniam vo Fatime?

Sestra Lucia rozprávala o zjaveniach Panny Márie vždy veľmi diskkrétne. Všetky sme čítali jej knihy, hlavne tie dve, v ktorých opisuje svoje spomienky na zjavenia vo Fatime, a tak sme vedeli, čo sa tam odohralo. Priamo sme sa jej na zjavenia nevypytovali, ale ak sa na ne zvrtoľ rozhovor, nevyhýbala sa tejto téme ani ju neodmietala, no nebolo to niečo, o čom by sme sa rozprávali každý deň, ani sme nevyzvedali. Jej život bol predsa oveľa viac, neobmedzoval sa iba na zjavenia vo Fatime. Bola veľmi ľudský človek s bohatými skúsenosťami a vzácnymi vlastnosťami, netočilo sa všetko iba okolo zjavení. Vedeli sme, že okrem zjavení vo Fatime mala viac silných a významných mystických zážitkov, ale tie patrili do jej súkromia, boli súčasťou jej vzťahu s Bohom a my sme sa do toho nepletli, rešpektovali sme jej súkromie a jej osobný život. Pre nás to bola úplne normálna žena, žiadna „večne zamračená svätica“, ktorá sa celé dni premodlí so zopätými rukami, ale človek, ktorý žije štedro, radostne a v

odovzdaní Bohu a svojim bratom a sestrám. Robila, čo všetci obyčajní ľudia a vždy sa snažila čo najusilovnejšie dodržiavať cnosti. Raz som jej povedala, že môže byť spokojná, veď Panna Mária jej vo Fatime slúbila, že ju vezme do neba, takže to má isté, ona mi však hneď odvetila: „Áno, Panna Mária slúbila, že ma vezme do neba, ale neslúbila, že nebudem musieť prejsť očistcom. Takže, ak chcem ísť do neba, musím sa snažiť byť dobrá a cnostná ako každý!“

5. Sestra Lucia bola vo svete známou osobnosťou v súvislosti s fatimskými zjaveniami. Určite bol o jej osobu veľký záujem. Museli ste sa nejakým spôsobom chrániť pred týmto záujmom?

Karmel v Coimbre vždy hojne navštevovali pútnici, keďže vedeli, že u nás žije vizionárka z Fatimy, prichádzali zblízka i zďaleka, len aby sa mohli pomodliť na mieste, kde je ona. Občas sme to spomenuli pred sestrou Luciou a ona na to iba skromne odvetila: „Neprichádzajú sem kvôli mne, ale kvôli Panne Márii, pretože nebyť jej, ani by nevedeli, že žijem.“

Samozrejme, že ju všetci veľmi chceli vidieť a porozprávať sa s ňou, ale to nebolo možné. Sestre Lucii sa nezdalo správne niekoho prijať a iného nie, preto Svätá stolica vydala nariadenie, že ju smie navštevovať iba rodina, blízki priatelia a ľudia, ktorí o návštevu požiadajú písomne Svätú stolicu a uvedú oprávnený dôvod. Každý deň však prichádzali sestre Lucii desiatky listov z celého sveta a na tie sa vždy snažila odpovedať, ak sa dalo, aspoň slovom povzbudenia, radou a uistením, že sa za všetkých modlí. Na proces jej svätorečenia sme zozbierali vyše jedenásťtisíc listov, ktoré napísala!

Aj dnes prichádzajú do nášho kláštora a do Múzea sestry Lucie, ktorý je súčasťou kláštora, stovky pútnikov z najrôznejších kútov sveta, aby sa pomodlili na mieste, kde prežila väčšinu svojho života a kde sa jej takisto zjavila Panna Mária, ako sme sa dozvedeli zo zápiskov, ktoré sme objavili po jej smrti.

6. Môžete nám priblížiť posledné dni sestry Lucie na tomto svete? Tešila sa na stretnutie s Tou, ktorá sa jej kedysi zjavovala?

Občas nám sestra Lucia žartovne vravievala: „Panna Mária povedala, že tu budem ešte nejaký čas, ale toto je už priveľa!“ Veľmi si želala ísť do neba.

Vzhľadom na pokročilý vek a zhoršujúci sa zdravotný stav sa jej v decembri 2004 tak pohoršilo, že sa nemohla zúčastňovať činností komunity a prakticky nevychádzala z cely. Vo februári jej museli dať infúzie a kyslík. Lekárka, ktorá sa o ňu v posledných rokoch starala, povedala, že tu v Karmeli mala vytvorené potrebné podmienky. Jej stav sa napriek tomu zhoršoval a ubúdali jej sily. Udržiavala si však dobrú náladu a optimizmus, nikdy sa nestážovala ani nehnevala, že je stále krehkejšia a nezvláda, čo kedysi. Vždy pokojne prijímala Božiu vôľu a vždy obetovala s radosťou svoju obeť Bohu a Panne Márii za Svätého Otca, za obrátenie hriešnikov a na zadostučinenie Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.

Posledné dni fyzicky veľmi trpela. 13. februára ráno priniesol biskup z Coimbry fax, ktorý mu pre sestru Luciu poslal Svätý Otec Ján Pavol II. Ako keby biskup, celý v bielom a sám s podlomeným zdravím, vycítil, že má poslednú príležitosť rozlúčiť sa s vizionárkou, ktorá videla Pannu Máriu, predtým než sa znova stretnú v nebi. Sestra Lucia si vypýtala okuliare, chcela si sama prečítať fax a prstom si ukazovala riadky. Vo svojom stave už nemohla rozprávať, ale vedeli sme, že je úplne pri zmysloch a toto pápežovo gesto ju potešilo. Poobede sa jej ešte väčšmi priťažilo a keď ju o piatej prišla skontrolovať lekárka so sestričkou, pochopili, že nastala jej posledná hodina. Prišiel aj biskup z Coimbry a všetci sme sa zišli pri jej posteli v jej cele. Začali sme sa modliť, aby pochopila, že nie je sama, že ju v tejto hodine sprevádzame svojou modlitbou. V jednej chvíli pomaly otvorila oči a pozrela sa na každého z nás pohľadom plným vďaky a spojenia. Jasne sme videli, ako veľmi trpí, ale aj s akým pokojom prijala, že nastal koniec. Matka predstavená jej dala pobožkať kríž, sestra Lucia ho z posledných síl pobožkala, potom zatvorila oči a sklonila hlavu. Bolo pol šiestej. Bolo dokonané a tá, ktorá na zemi z milosti Božej pohliadla smrteľnými očami na Pannu Máriu, už na ňu hľadela duchovným zrakom.

Chvíľu jej odchodu zahalila atmosféra nadprirodzenosti, všetci sme pokračovali v modlitbe s istotou, že Panna Mária je tam s nami, aby dodržala sľub, ktorý jej dala v roku 1917 – že ju príde vziať do neba. „Ešte nejaký čas“ bolo napokon 88 rokov po zjavení Panny Márie vo Fatime. Sestra Lucia nám niekoľkokrát povedala, že keď jej Panna Mária oznámila, že si po ňu príde o nejaký čas, bola presvedčená, že tak o dva či tri roky po jej bratrancovi a sesternici. Raz som sa jej teda opýtala: „Keby vám Panna Mária oznámila, že budete musieť čakať ešte vyše osemdesiat rokov, čo by ste jej povedali?“ Odvetila so svojou typickou nevinnosťou a otvorenosťou: „To isté. Povedala by som: ‚Nech sa stane Vaša vôľa,‘ ale trpela by som viac pri pomyslení, že dovedy chýba ešte tak veľa rokov.“

7. Možno povedať, že tak ako kedysi sv. Šimon Stock, je v novodobých dejinách sestra Lucia „ikonou“ mariánskeho aspektu Karmelu. Vniesla podľa vás nejaké nové svetlo do tejto oblasti karmelitánskeho života?

To, že sa počas zázraku slnka 13. októbra 1917 zjavila Panna Mária Karmelská, poukazuje na výnimočné prepojenie medzi fatimským odkazom a duchovnosťou Karmelu. Vo Fatime žiadala Panna Mária modlitby, obeť a obrátenie, čo sú aj tri hlavné duchovné aspekty karmelitánov.

Sestra Lucia ako karmelitánka nám zanechala príklad vernosti a svätosti v dnešnom svete. Poznala a zažívala ťažkosti nášho sveta, modlila sa a obetovala svoj život pre veľké poslanie dnešnej Cirkvi. Hoci žila v kláštore, nikdy sa preto nevzdialila realite, práve naopak, vždy sa snažila mať prehľad o spoločenskom i politickom dianí, aby mohla vykladať znamenia doby z pohľadu Svätého písma a v rámci svojho spojenia, ktoré s Bohom nadväzovala v modlitbách.

Jej život karmelitánky nie je taký známy ako jej život vizionárky. Karmel v Coimbre vydal jej

ucelený životopis, prvú knihu, v ktorej sú opísané rôzne udalosti z jej života v Karmeli. Kniha bola preložená do piatich jazykov a takmer vo všetkých už vyšla v druhom vydaní. Ukazuje, že sestra Lucia bola viac než len vizionárka z Fatimy. Bola to tichá žena, ktorá udržala v srdci Božie tajomstvo, žena, ktorá nemlčala a šírila medzi ľuďmi Božiu vôľu a posolstvo Panny Márie, žiačka, ktorá bola až do konca verná Ježišovmu krížu a nikdy neopustila svojho Pána a Učiteľa.

8. Tento časopis čítajú mnohí ctitelia Panny Márie Karmelskej po celom Slovensku. Čo by ste chceli odkázať alebo popriať našim čitateľom?

Matka s nami kráča po našej ceste, vždy je tu, keď ju potrebujeme, aby nám pomohla a podporila nás. Panna Mária Karmelská, ktorej predobraz videl Eliáš v približujúcom sa bielom obláčiku, ukázala svoju lásku k nám, keď svätému Šimonovi Stockovi odovzdala škapuliar a keď sa zjavila vo Fatime v karmelitánskom rúchu, aby nám ukázala, že nech sa dejiny uberajú akýmkoľvek smerom, ona je vždy s nami, naša Matka je vždy tu a stará sa o svoje deti po celý čas. Nikdy nesmieme pochybovať o prítomnosti, pomoci a podpore takej predobrej Matky, sme predsa jej milované a poctené deti.

Želala by som si, aby všetci pocítili pomoc Matky Božej vo svojom živote a aby bola vždy príkladom a vzorom, ktorý by sme všetci nasledovali.

Za rozhovor ďakujú: br. Miroslav Bandík, OCD a br. Andrej Valent, OCD

The post [Sestra Lucia z Fatimy. Aká bola karmelitánka?](#) appeared first on [Zasvätený život](#).

(Zamyslenie zo stránky zasvatenyzivot.sk.)